

סטנדרטים למורים מובילים

ארה"ב, 2010

מאמר זה תורגם, עובד ונערך
לשימוש מקצועי לציבור הרחב

The Trump Foundation Ltd. (CC)
P.O.B. 4, Beit Yehonatan, Azrieli Center
14 Lev-Ha'ir St., Modi'in 71700 Israel

www.trump.org.il
Tel. +972.73.7962213
Fax. +972.73.7699220

קרן טראמפ בע"מ (חל"צ)
ת.ד. 4 בית יהונתן, מרכז אזריאלי
רח' לב-העיר 14, מודיעין 71700

תחום א':

טיפוח תרבות משתפת של התפתחות מקצועית הממוקדת בלמידת תלמידים¹

מורה מוביל מבין את העקרונות של לימוד מבוגרים ויודע כיצד לפתח תרבות ארגונית משתפת המושתתת על אחריות משותפת של כל בעלי התפקיד בבית הספר. מורה מוביל מיישם ידע זה כדי לקדם יחסי עבודה המבוססים על חברות, אמון וכבוד, תוך התמקדות בשיפור מתמיד של תהליכי ההוראה והלמידה ושל למידת התלמידים.

התפקידים שממלא מורה מוביל:

- א) מפעיל תהליכים קבוצתיים כדי לסייע לעמיתיו² לשתף פעולה בפתרון בעיות, בקבלת החלטות, בניהול סכסוכים ובקידום שינוי משמעותי בבית הספר
- ב) משמש דוגמא לעמיתיו במיומנויות הקשבה, בדרך שבה הוא מעלה רעיונות, בהנחיית דיונים, בהבהרת עמדות, בגישור, ובזיהוי צרכים של עצמו ושל אחרים כדי לקדם יעדים משותפים ולמידה מקצועית
- ג) משתמש במיומנויות הנחיה לצורך בניית אמון בין עמיתים לעבודה, לפיתוח תבונה קולקטיבית, לבניית אחריות והזדהות וליישום פעולות המחזקות את למידת התלמידים
- ד) שואף ליצור תרבות משתפת המברכת על קיומן של עמדות שונות בהתמודדות עם אתגרים;
- ה) מכיר ומבין שונות המתבטאת ברקע משפחתי, אתני, תרבותי ולשוני, ומשתמש בידע ובהבנה שלו כדי לקדם קשרי גומלין אפקטיביים בין עמיתים

תחום ב':

הכרת מחקרים עדכניים ושימוש בנתונים על למידת התלמידים בכיתה לשם שיפור עבודת המורה ולמידת התלמידים

מורה מוביל מבין את חשיבות המחקר ליצירת ידע חדש, לגיבוש מדיניות ודרכי עבודה ולשיפור תהליכי ההוראה והלמידה. מורה מוביל מדגים לעמיתיו ומנחה אותם כיצד להשתמש בחקר שיטתי ככלי חיוני ללמידה ולהתפתחות מתמדת של המורה.

התפקידים שממלא מורה מוביל:

- א) מסייע לעמיתיו להגיע למחקרים בתחום, מלווה אותם בבואם לעשות בהם שימוש מושכל לבחירת אסטרטגיות מתאימות לשיפור למידת התלמידים
- ב) מנחה את תהליך הניתוח של נתוני למידת התלמידים, הפענוח המשותף של התוצאות, ויישום הממצאים כדי לשפר הן את ההוראה והן את הלמידה
- ג) מסייע לעמיתיו בקשריהם עם מוסדות להשכלה גבוהה וארגונים אחרים העוסקים במחקר של סוגיות חינוך חשובות

¹ מתוך מסמך המלצות, אשר גובש על ידי "קונסורציום החקר לפיתוח מאפיינים של מורים מובילים", קבוצה של אנשי חינוך ממדינות שונות בארה"ב, בליווי של מומחים וחוקרים מרחבי ארה"ב. ר' פרטים נוספים ב:

<http://www.teacherleaderstandards.org/>

² "עמיתים" פירושו בהקשר זה חברי קהילת בית הספר, כולל מורים, צוות מנהלה, מומחים שונים, ואחרים העוסקים בחינוך ילדים בבית הספר או בעירייה ובמחוז.

ד) מלמד את עמיתיו ומסייע להם לאסוף ולנתח נתונים בכיתותיהם ולשתף את המידע שהופק עם גורמים נוספים לצורך שיפור תהליכי ההוראה והלמידה

תחום ג':

קידום למידה מקצועית להבטחת שיפור מתמשך

מורה מוביל מבין שהוראה ולמידה, טכנולוגיות קיימות וחדשות, וקהילת בית הספר – כל אלה הם גורמים הנתונים לשינוי מתמיד ולהתפתחות. הבנה זו משמשת את המורה המוביל לקידום, תכנון והנחיה של למידה מקצועית למורים, המתקיימת בבית הספר במקביל לעבודתם השוטפת ומתואמת עם יעדי השיפור של בית הספר.

התפקידים שממלא מורה מוביל:

- א) פועל בשיתוף עם עמיתיו ועם הנהלת בית הספר כדי לתכנן למידה מקצועית מתמשכת בצוותים במקביל לעבודת ההוראה השוטפת, ובהתאם לסטנדרטים של תחומי הידע השונים וליעדי השיפור של בית הספר, העירייה והמחוז
- ב) משתמש במידע על אודות למידת מבוגרים כדי לתת מענה לצרכי למידה שונים של עמיתיו וזאת על ידי זיהוי, קידום והנחיה של מסגרות מגוונות של למידה מקצועית דיפרנציאלית
- ג) משמש מנחה במסגרות למידה מקצועית המיועדות לעמיתיו
- ד) מאתר ומשתמש בטכנולוגיות המתאימות כדי לקדם למידה מקצועית שיתופית ודיפרנציאלית
- ה) פועל בשיתוף עם עמיתיו לאיסוף, ניתוח והפצת מידע הקשור לאיכות הלמידה המקצועית והשפעתה על ההוראה ועל למידת התלמידים
- ו) פועל למען הקצאה מספקת של משאבי הכנה, זמן ותמיכה לעמיתיו, כדי שיוכלו להשתתף בצוותי למידה מקצועית שוטפת בבית הספר, במקביל לעבודת ההוראה
- ז) תורם לחיזוק דרכי ההוראה של עמיתיו וללמידת התלמידים על ידי מתן משוב בונה לעמיתיו
- ח) משתמש במידע עדכני על מגמות חדשות בחינוך, בכלכלה ובחברה לצורך תכנון והנחיה של מסגרות למידה מקצועית.

תחום ד':

הובלת שיפורים בתהליכי הוראה-למידה ולמידת תלמידים

מורה מוביל מפגין הבנה מעמיקה בתהליכי ההוראה והלמידה ומשתמש בידע זה לקידום מיומנותיהם המקצועיות של עמיתיו על ידי כך שהוא עצמו מתמיד בלמידה ומיישם נוהג של רפלקציה בהתבסס על התוצאות של למידת התלמידים. מורה מוביל פועל בשיתוף עם עמיתיו כדי להבטיח שדרכי עבודתם יהיו מתואמות עם חזון משותף, ייעוד משותף ויעדים משותפים.

התפקידים שממלא מורה מוביל:

- א) מנחה את עמיתיו באיסוף, ניתוח ושימוש בנתונים של כיתותיהם ושל בית הספר כדי לזהות הזדמנויות לשיפור תכנית הלימודים, תהליכי ההוראה והלמידה, ההערכה, ארגון בית הספר והתרבות הבית-ספרית
- ב) מקיים דיאלוג רפלקטיבי עם עמיתיו על סמך צפייה בשיעוריהם, עבודת התלמידים ונתוני ההערכות, ומסייע להם לקשר זאת עם דרכי עבודה יעילות המבוססות על מחקרים

- ג) תומך ברפלקציה אישית וקולקטיבית של עמיתיו ובצמיחתם המקצועית על ידי מילוי תפקיד של חונך, מאמן אישי ומנחה המקדם תלמידים ברכישת ידע
- ד) מתפקד כראש צוות כדי לרתום את המיומנויות, המומחיות והידע של עמיתיו להגשמת יעדי תכנית הלימודים וכדי לתת מענה לצרכי הלמידה של התלמידים
- ה) משתמש בידע טכנולוגי קיים ומתפתח כדי להדריך את עמיתיו כיצד לסייע לתלמידים לנווט במיומנות במאגר הידע העולמי העומד לרשותם באינטרנט, כיצד להשתמש ברשתות החברתיות לקידום למידה שיתופית, וכיצד ליצור קשרים עם אנשים ולהפיק תועלת ממשאבים הפזורים בכל רחבי העולם
- ו) מקדם אסטרטגיות הוראה ולמידה הנותנות מענה לסוגיות של שונות ושוויון בכיתה, ומוודא שצרכי הלמידה הפרטניים של התלמידים יישארו תמיד במוקד ההוראה.

תחום ה':

קידום השימוש בהערכות ובנתונים לשיפור הישגי בית הספר, העיר והמחוז

מורה מוביל מכיר את המחקרים העדכניים העוסקים במערכת החינוך ובשיטות השונות לתכנון ולבחירה של הערכה מעצבת והערכה מסכמת. מורה מוביל משתף את הידע שברשותו עם עמיתיו ומשתף עמם פעולה בשימוש בהערכות ובמידע נוסף כדי לקבל החלטות מושכלות ולשפר את למידת כל התלמידים. כמו כן הוא פועל ליישום ההערכות והמידע הנוסף גם לגבי אסטרטגיות השיפור שנקבעו על ידי בית הספר, העירייה והמחוז.

התפקידים שממלא מורה מוביל:

- א) מגביר את היכולת של עמיתיו לזהות פְּלִי הערכה מגוונים ולהשתמש בהם בהתאם לסטנדרטים של המחוז והעירייה
- ב) פועל בשיתוף עם עמיתיו בתכנון, ביצוע, בדיקה ומתן ציונים, ובפענוח של נתונים הנאספים לגבי התלמידים כדי לשפר את דרכי העבודה של המורים ואת למידת התלמידים
- ג) יוצר אקלים של אמון ורפלקציה ביקורתית כדי לנהל עם עמיתיו שיחות מפורות בקשר לנתונים של למידת תלמידים ולפתח פתרונות לסוגיות שזוהו
- ד) בשיתוף עם עמיתיו, משתמש במידע המתקבל מהערכות וממצאים העולים מתוך נתונים כדי לקדם שינויים בדרכי ההוראה או במבנה הארגוני וכל זאת למען שיפור למידת התלמידים

תחום ו':

שיפור הקשרים היזומים ושיתוף הפעולה עם משפחות התלמידים ועם הקהילה

מורה מוביל מבין את ההשפעה החשובה של המשפחה, התרבות והקהילה על תהליכים חינוכיים ועל למידת התלמיד. מורה מוביל פועל יחד עם עמיתיו כדי לקדם שיתוף פעולה מובנה ומתמשך עם משפחות התלמידים, חברי הקהילה הסובבת את בית הספר, גורמים מובילים בעולם העסקי ובהקהילה, ועם שאר בעלי עניין, כדי לשפר את הישגי החינוך ולהרחיב את מגוון הזדמנויות הלמידה של התלמידים.

התפקידים שממלא מורה מוביל:

- א) רותם את הידע וההבנה שלו בשונות המאפיינת את אוכלוסיית בית הספר מבחינת רקע משפחתי, מוצא אתני, תרבות ולשון כדי לקדם קשרי גומלין אפקטיביים בין עמיתיו, משפחות התלמידים ומעגלים רחבים יותר בקהילה

- (ב) משמש דוגמא ומלמד את עמיתיו כיצד לנהל תקשורת יעילה ולפתח מיומנויות של שיתוף פעולה עם משפחות התלמידים ועם בעלי עניין אחרים, תוך התמקדות בהגעת כל התלמידים לרמת הישגים אחידה, ללא הבדל כתוצאה מרקע שונה ומנסיבות חיים שונות
- (ג) מנחה את עמיתיו כיצד לבחון את עצמם באשר לשוני תרבותי ולשונות בקהילה, וכיצד באפשרותם לפתח אסטרטגיות המתחשבות בתרבויות של אוכלוסיית התלמידים כדי להעשיר את החוויה החינוכית שלהם ולהשיג רמת למידה גבוהה בקרב כל התלמידים
- (ד) מפתח בקרב עמיתיו הבנה משותפת של השוני בצרכים החינוכיים של משפחות שונות ושל הקהילה
- (ה) פועל בשיתוף עם משפחות, קהילות ועמיתים כדי לפתח אסטרטגיות כוללניות להתמודדות עם השוני בצרכים חינוכיים של משפחות ושל הקהילה

תחום ז':

הסברה וסינגור בנוגע ללמידת תלמידים ולמקצוע ההוראה

מורה מוביל מבין כיצד מגבשים מדיניות חינוך במישור העירוני, המחוזי והארצי; הוא מבין גם את התפקיד שממלאים צוות ההנהלה המורחב של בית הספר, וועדי ההורים, המחוקקים ושאר בעלי עניין המנסחים את מדיניות החינוך. מורה מוביל משתמש בידע שברשותו כדי לסגור על הצרכים של התלמידים ועל דרכי עבודה המקדמות את יעילות ההוראה ואת למידת התלמידים. כמו כן, מורה מוביל הוא גורם משפיע ומוערך בבית הספר, בקהילה, ובקהילתו המקצועית.

התפקידים שממלא מורה מוביל:

- (א) משתף מידע עם עמיתיו ברמה המקומית ומעבר לכך בנוגע לאופן שבו מגמות ומדיניות במישור המקומי, המחוזי או הארצי יכולות להשפיע על דרכי העבודה בכיתה ועל הציפיות מלמידת התלמידים
- (ב) יחד עם עמיתיו פועל לאיתור ולשימוש במחקרים לצורך פעילות הסברתית המקדמת תהליכי הוראה ולמידה העונים על הצרכים של כל התלמידים
- (ג) בוחר בשיתוף עם עמיתיו את ההזדמנויות המתאימות לפעילות הסברתית למען הזכויות ו הצרכים של התלמידים, למען הקצאת משאבים נוספים מטעם בית הספר, העירייה או המחוז לתמיכה בלמידת תלמידים, וכדי לתקשר ביעילות עם קהלי יעד כגון הורים וחברי הקהילה
- (ד) מנהל פעילות הסברתית לקידום הנגישות למשאבים מקצועיים, לרבות תמיכה כספית ומשאבי אנוש או משאבים חומריים אחרים כדי לאפשר לעמיתיו להקדיש זמן ניכר ללמידה על דרכי עבודה יעילות ולפיתוח קהילת לומדים מקצועית המתמקדת ביעדי השיפור שהגדיר בית הספר
- (ה) מייצג את מקצוע ההוראה ומסביר אותו לקהלים חוץ-בית-ספריים